

Brottsoffer

TIDNINGEN BROTTSOFFER | BROTTSOFFERJOURN
NR 3/2015 | ÅRGÅNG 20

Tema
**Utsatt på
jobbet**

**Knivhöggs på
jobbet – efterlyser
bättre stöd**

**Almedalen:
Ministrar lovade
mer pengar**

**Var femte kvinna
utsatt för hot och
våld på jobbet**

TIDNINGEN BROTTSOFFER

Utges av Brottsofferjouren
Telefon: 08-644 88 00
Hammarby Fabriksväg 25
120 30 Stockholm
www.brottsofferjouren.se
www.tidningenbrottsoffer.se
tidningenbrottsoffer@boj.se

Brottsofferjouren är en ideell organisation som arbetar för bättre villkor för brottsoffer, vittnen och anhöriga. Brottsofferjouren har drygt 90 medlemsföreningar, lokala brottsofferjourer, över hela landet. Där kan den som utsatts för brott få kostnadsfri och konfidentiell hjälp. Brottsofferjouren har också vittnesstödsverksamhet vid de flesta tingsrätter och hovrätter i Sverige. Varje år ger brottsofferjourerna stöd till närmare 100 000 brottsoffer, vittnen och anhöriga.

ANSVARIG UTGIVARE

Sven-Erik Alhem
073-973 86 00 & 070-857 76 00
sven-erik.alhem@boj.se

REDAKTÖR

Amanda Säfström
Föräldraledig
Susanne Eriksson
susanne.eriksson@journalistresursen.se

GRAFISK FORM

Karin Nilsson, karin@karinform.se

OMSLAGSFOTO

Scandinav. Personen på bilden har ingen koppling till tidningens innehåll.

ANNONSER

Mikael Gustafsson
040-602 14 90, 070-938 62 42
mikael.gustafsson@fbmedia.se

TRYCK

Tidningen Brottsoffer ges ut med stöd av Förbundsmedia i Malmö AB. Tidningen är tryckt på miljövänligt papper (Amber Graphic) av DanagårdLiTHO.
ISSN: 1400-075x och upplaga 13 000 ex.

Redaktionen ansvarar ej för insänt ej beställt material. Citera oss gärna men ange källan.

Tidningen Brottsoffer utkommer med fyra nummer per år. Som medlem i en lokal brottsofferjour får du tidningen gratis. Tänk på att uppdatera dina medlemsuppgifter.

10.

"Det är läkande att prata med en medmänniska"
Emma-Lena Wennerberg, samordnare på Brottsofferjouren Gävle.

Din arbetsplats – en brottsplats? Var femte kvinna utsatt för hot eller våld på jobbet.

13.

Brottsplats: jobbet

6.

Stärkt ställning för brottsoffer.

3.

Stämman beslutade om ny fördelning av ombud.

FOTO SUSANNE ERIKSSON

2 Ordförande har ordet

3 Brottsofferjouren

6 Aktuellt

7 Fråga experterna

9 Tema: Utsatt på jobbet

Sid 10: I Gävle finns lång erfarenhet av att stötta.

Sid 13: Din arbetsplats – en brottsplats?

Sid 14: Berete Rubin knivhöggs av boende.

17 Jourerna berättar

23 Kontaktuppgifter

FOTO BROTTSOFFERJOURNEN SVERIGE

Vill du skänka ett bidrag till Brottsofferjouren?

Vi är mycket tacksamma om du som läser tidningen vill bidra ekonomiskt till vår verksamhet. Vi tar tacksamt emot ditt bidrag på vårt 90-konto med plusgironummer 90 03 44-3 eller bankgiro 900-3443.

Ditt agerande på arbetsplatsen kan göra skillnad

I det här numret tar vi upp att det är vanligt att utsättas för brott på sin arbetsplats. **Sven-Erik Alhem påminner om att vi alla har ett ansvar. För att slå larm, ge stöd och verka för en positiv förändring av den egna arbetsmiljön.**

Text: Sven-Erik Alhem

Vi tillbringar en stor del av vårt leverne på arbetsplatsen. Ibland en fast plats i tillvaron. Men för många en rörlig. Oavsett var du har ditt arbete ska arbetsmiljön vara sådan att den ger dig och dina kollegor största möjliga trygghet och säkerhet. För elever är det under många år skolan som är deras arbetsmiljöförankring.

Alla elever eller anställda ute i näringslivet, på myndigheter eller andra arbetsplatser känner tyvärr inte den trygghet i att gå till skolan eller jobbet som de borde kunna göra. Mobbning, hot, trakasserier och – ibland dessvärre också fysiska övergrepp – drabbar en del. Ofta kontinuerligt utan att någon slår larm. Den utsatte själv vågar ofta inte säga något eftersom det bara skulle förvärra situationen för honom eller henne. En ond eskalerande situation kan uppkomma som är svår att ta sig ur.

För alla som blir varse vad som är på gång gäller det att på något sätt visa aktivitet. Ge stöd, slå larm och – framförallt inte låta sig ryckas med i mobbningen eller trakasserier. Just ditt agerande kan göra skillnad. Bara att du gjort klart att du sett vad som hänt och påtalar det kan förhoppningsvis leda till en bättring. Och det är aldrig fel att till exempel rapportera vad du sett eller erfarit till rektor om du befinner dig i skolmiljö.

Samtidigt gäller det att värna och söka stärka den egna arbetsmiljön efter förmåga. Det är inte så att det alltid "är grönare ängar" på andra arbetsplatser. Det kan vara lätt att orättvist kritisera den egna arbetsmiljön i tron att allt är så mycket bättre på alla andra skolor eller arbetsplatser. I stället bör var och en göra det bästa möjliga för att söka åstadkomma bättre förhållanden där man befinner sig. Attityder och förhållningssätt gentemot arbetskamrater eller elever är en betydelsefull del i detta arbete. Som bör vara ständigt pågående. Tänk bara vilken betydelse lite uppskattning kan ha! Ett vänligt ord i rätt tid kan göra skillnad. Kanske bara i förbigående.

Som alltid är ett medmänskligt stöd guld värt till den som behöver det. ■

Sven-Erik Alhem är förbundsordförande för Brottsofferjouren Sverige och ansvarig utgivare för Tidningen Brottsoffer. Han har tidigare varit överåklagare och är nu samhällsdebattör samt utnyttjas flitigt som expertkommentator i media.

FOTO JESSICA LARSSON

Brottsofferjouren

Under stämman valdes en delvis ny förbundsstyrelse. Sven-Erik Alhem och Monica Ekström omvaldes som förbundsordförande respektive vice ordförande. *Från vänster:* Ingegerd Bills, Helena Wahlund, Mattias Ring, Lars Edlund, Monica Ekström, Sven-Erik Alhem, Jennifer Qvarnström, Jean-Pierre Zune, Yvonne Zingmark och Stig Karels.

Stämman beslutade om ny fördelning av ombud

Sven-Erik Alhem omvaldes till Brottsofferjouren Sveriges förbundsordförande. Dessutom beslutade stämman om en oförändrad medlemsavgift till förbundet och en ny fördelningsprincip för jourernas ombud på stämmor.

I maj hölls Brottsofferjourens riksstämma. Deltagarna informerades om att 2013 års negativa ekonomiska resultat under 2014 har vänts till ett positivt. Stämman godkände budgeten för 2015 och 2016. Under förutsättning att sökta bidrag beviljas innebär det en satsning på nya tjänster på kansliet på områdena utbildning, kommunikation och opinion och telefoncentralen. Dessutom avsätts 500 000 kronor till konferenser.

Många var intresserade av organisationsutvecklingen. Styrelsen lovade att göra en sammanställning med erfarenheter från de sammanslagningar som gjorts hittills.

– Men vi vet att många jourer som gått samman tycker att det blivit bättre, sade Monica Ekström, vice ordförande.

Såväl en proposition från styrelsen som en motion tog upp att nuvarande ordning för antalet ombud till Brottsofferjourens riksstämma,

med två ledamöter per jour oavsett storlek, upplevs som orättvist och motverkar samgående. Därför föreslogs en ny fördelningsprincip som antogs av stämman:

- Samtliga föreningar har ett ombud var.
- Varje förening som inom sitt verksamhetsområde har 100 000 invånare eller fler har ytterligare ett ombud.
- Varje förening som omfattar fem kommuner eller fler har ytterligare ett ombud.

Därutöver har förbundsstyrelsen möjlighet att föreslå ytterligare tio ombud utifrån jourernas omfattning och storlek. Beslut om dessa tas av sista ordförandekonferensen före kommande riksstämma.

Stämman beslutade också att tillsätta en arbetsgrupp för att se över hur Brottsofferjouren Sverige kan bistå de lokala jourerna i deras arbetsgivarroll. ■

Ankie och Marianne är Brottsofferjourens eldsjälar 2015

Brottsofferjouren Sverige delar vartannat år ut Brottsofferpriset till en person vars insatser varit betydelsefulla för brottsofferarbetet i Sverige. I år delas priset av Ankie Jakobi och Marianne Torstensdotter.

Ankie Jakobi har varit verksam i Brottsofferjouren Hässleholm-Osby-Perstorp sedan år 2000. Hon har verkat som ordförande och som ideell samordnare för brottsofferverksamheten och vittnesstödsverksamheten.

Marianne Torstensdotter är aktiv i Brottsofferjouren Värmland sedan 1998. Hon var med och startade Alla Kvinnors Hus i Karlstad på 80-talet.

– Det finns så många eldsjälar som inte alltid syns i stora sammanhang, men som gör en fantastisk insats och ett otroligt betydelsefullt jobb. De förtjänar all beundran och respekt, säger Eva Larsson, generalsekreterare för Brottsofferjouren Sverige. ■

Brottsofferpriset delas ut av Brottsofferjouren Sverige sedan 2004. Mottagaren erhåller 5 000 kronor och en staty särskilt framtagen till priset av konstnärinnan Diana Andersson. Statyn – en ängel med vingar i form av öron – symboliserar en lyssnande medmänniska som ger av sitt engagemang och sin tid till dem som behöver henne eller honom.

Brottsofferjouren

PHOTO: EMILIA HANNA

Anders Ygeman, S, lovade Sven-Erik Alhem och Eva Larsson att det ska bli obligatoriskt för poliser att informera vittnen om att de kan få stöd från Brottsofferjouren.

Ministrar lovade förändringar

Vi ska ändra i förundersökningskungörelsen så att polisen blir skyldig att inte bara informera brottsutsatta utan även vittnen om möjligheten till stöd från frivilligorganisationer. Det lovade justitieminister Morgan Johansson och inrikesminister Anders Ygeman vid Brottsofferjourens politikerutfrågning i Almedalen.

– Denna förändring är oerhört viktig för rättssäkerheten och för att öka lagföringen, sade Sven-Erik Alhem, ordförande för Brottsofferjouren Sverige.

Även i år hade Brottsofferjouren Sverige i samarbete med Brottsofferjouren Stockholm-Gotland politikerutfrågningar i Almedalen.

– Det viktigaste är att ge brottsofferjourerna en bättre finansiell ställning. Det handlar om att vi ska garantera de här rättigheterna överallt, sade Morgan Johansson och

hänvisade till kravet i EUs brottsofferdirektiv.

Därmed bekräftade han sitt löfte från tidigare i år då han talade på Brottsofferjourens förbundsstämman. Då utlovade han ett mer långsiktigt och hållbart stöd till Brottsofferjourens verksamhet.

På stämman sade han att finansieringen ska genomföras genom att 75 procent av Brottsofferfondens medel ska gå till verksamhetsstöd till ideella organisationer som arbetar med stöd till brottsoffer och

vittnen i stället för som nu 50 procent.

Morgan Johansson konstaterade också att den nuvarande regeringen redan tagit många beslut för att stärka brottsutsattas situation. Exempelvis har riksdagen beslutat att polisen är skyldig att informera den som anmäler ett brott om att det finns möjlighet till ideellt stöd. En annan viktig förändring är att man ändrat i förundersökningskungörelsen så att polis eller åklagare ska meddela målsäganden om den som är misstänkt för brott släpps.

När Eva Larsson berättade om hur finländska justitiedepartementet arbetar med finska Brottsofferjouren i olika arbetsgrupper med implementeringen av EUs brottsofferdirektiv blev Morgan Johansson intresserad.

– Vi måste ha en löpande dialog och jag kan tänka mig att formalisera den i en arbetsgrupp.

Både han och inrikesministern Anders Ygeman lovade dessutom på stående fot att ändra förundersökningskungörelsen så att det även blir obligatoriskt för poliser att informera vittnen om att de kan få omgående stöd från Brottsofferjouren, en fråga som drivits av förbundet i flera år.

Eva Larsson konstaterade att informationen från polisen till brottsutsatta brister. Av de brott som polisanmäls är det tre till fyra procent av de utsatta som tar kontakt med Brottsofferjouren. Anders Ygeman höll med om att det finns ett förbättringsutrymme.

– Polisen ska både ha ett professionellt bemötande av brottsoffer men också hänvisa utsatta vidare till brottsofferjourer och liknande. Att tio procent av de utsatta tar kontakt med Brottsofferjouren är en bra målsättning. ■

Brottsofferjouren

Mer från Almedalen

Eva Larsson talade också på ett seminarium som ordnades av Tryggare Sverige på temat "Den svenska brottsofferrörelsens utmaningar och framtid". Det kan man ta del av på tsv.nu. Hon blev även intervjuad av Feministiskt perspektiv tillsammans med Heléne Carlsson. Den poddsändningen kommer att publiceras på Feministiskt perspektiv under hösten. ■

FOTO: BROTTSOFFERJOUREN SVERIGE

Victim Support Europe

I maj deltog Brottsofferjouren Sverige, Sven-Erik Alhem och Eva Larsson, i den årliga konferens som anordnas av Victim Support Europe, VSE. VSE består av 36 medlemsorganisationer som erbjuder stöd till brottsoffer och vittnen. I år hölls mötet i Lissabon i Portugal och temat var "Framtiden är nu för brottsoffer". Mycket av diskussionerna kretsade kring implementeringen av EU-direktivet om brottsoffers rättigheter. ■

800 kr

Alla som dömts eller fått ett straff-föreläggande för ett brott som kan leda till fängelse måste betala en särskild avgift till Brottsofferfonden. Avgiften har från och med den 1 februari 2015 höjts från 500 kronor till 800 kronor.

Brister i information till brottsoffer

Brottsofferjourerna har upptäckt att omorganisationen av polisen lett till grundläggande brister i förmedlingssystemet. Det påverkar hur många brottsutsatta som får information om de möjligheter till stöd som finns.

– Det är mycket allvarligt. Vi hoppas att den nya Polismyndigheten snabbt försöker lösa det här, säger Eva Larsson, generalsekreterare för Brottsofferjouren Sverige.

Precis som Tidningen Brottsoffer skrev om i förra numret har polisens förmedling till brottsofferjourerna varit låg under en rad av år. Detta trots att polisen redan nu har en skyldighet att informera den som anmäler ett brott om vilka möjligheter till stöd som finns. Från 1 november kommer den skyldigheten att förstärkas då regeringens implementering av EUs brottsofferdirektiv träder i kraft.

Nu har brottsofferjourerna även upptäckt brister i själva förmedlingssystemet.

I ett brev till Polismyndigheten begärde Brottsofferjouren Sverige därför ett snabbt möte med polisledningen. Förbundet lyfte fram tre problem:

För det första fick Brottsofferjouren i Sverige tidigare i år uppgifter om

att brottsofferärenden inte fördelas till de lokala polisområdena, vilket fått till följd att endast få ärenden kunnat förmedlas till lokala brottsofferjourer.

För det andra har en förändring skett i anmälningssystemet vilket innebär att det inte längre finns någon obligatorisk markering som tar upp frågan om information och behov av stöd.

För det tredje har enligt uppgift från polisen ett stort antal i sammanhanget betydelsefulla brottskoder ändrats i systemet så att brottsoffer inte längre får någon skriftlig information.

– Dessa faktorer tillsammans har inneburit att ett stort antal brottsoffer inte fått möjligheter att få stöd, säger Eva Larsson.

Mötet mellan Brottsofferjouren Sverige och polismästare Eva Årestad Radner och Krister Sandqvist, chef på utvecklingsenheten för brottsoffer och personsäkerhetsfrågor, ägde rum i maj.

Enligt Eva Larsson bekräftade de problematiken.

– En del av problemen är lösta och resten arbetar de med att lösa. De förmedlar att de ser brottsofferfrågor som oerhört viktiga. Nu ska vi ha en fortsatt och kontinuerlig dialog. ■

@Brottsutsatt

Sociala medier Brottsofferjouren Sverige ökar sina ansträngningar att nå ut och finns på Facebook: Brottsofferjouren Sverige och Twitter: @Brottsutsatt.

Högre ersättning till barn som bevittnat mord

Brottsoffermyndigheten har höjt den statliga ersättningen till barn som bevittnat att en förälder eller någon annan nära anhörig blivit mördad av en närstående person. Det högsta ersättningsbeloppet för bevittnande av mord blir 50 000 kronor. Tidigare låg nivån på 30 000 kronor. ■

Handlagda brott - nytt mått

Under förra året handlades 1,45 miljoner brott. För 50 procent av dem har en utredning bedrivits, medan resterande 50 procent blev direktavskrivna. Cirka en tredjedel av de handlagda brotten hade minst en misstänkt person kopplad till sig. Lagföringsprocenten, andelen personupplärade brott av de utredda brotten, uppgick till 31 procent.

Handlagda brott är ett nytt mått som ersätter upplärade brott i den officiella brottsstatistiken. Även Lagföringsprocenten är ett nytt mått. Den redovisar andelen personupplärade brott utav de utredda brotten i stället för utav samtliga handlagda brott. ■

6270

polisänmälningar med möjliga hatbrottsmotiv har identifierats av Brå under 2014. Det är den högsta nivån hittills.

Modernare rättegång föll väl ut

Lagrådsremissen "En modernare rättegång II" innehåller förslag som ska effektivisera och förenkla domstolsprocessen bland annat för brottsoffer och vittnen. I dag ställs ofta huvudförhandlingar in på grund av att den tilltalade inte har infunnit sig i rätten. För att minska de negativa konsekvenserna av detta föreslår

regeringen att brottsoffer, vittnen och andra förhörspersoner som kommit till rätten i större utsträckning ska kunna lämna sina uppgifter vid det tillfället och inte behöva komma tillbaka till domstolen vid ett senare tillfälle. ■

Lagändringarna föreslås träda i kraft den 1 januari 2016.

Stärkt ställning för brottsoffer

Regeringen har tagit beslut om ett åtgärds paket för att stärka situationen för brottsoffer. Det ska ge utsatta ett bättre skydd, starkare stöd och mer information. Paketet är en följd av att EU:s brottsofferdirektiv håller på att införas.

I dagsläget finns det inte någon skyldighet att informera brottsoffer om den misstänkte försätts på fri fot, till exempel i väntan på rättegång. Men från 1 november 2015 införs en sådan bestämmelse.

"Det innebär till exempel att en kvinna som har utsatts för ett brott i en nära relation inte längre ska behöva leva i ovetskap om var den misstänkte befinner sig efter

polisens ingripande", skriver justitieminister Morgan Johansson i ett pressmeddelande.

Åtgärds paketet innebär också att:

- Målsäganden alltid ska underrättas om en frihetsberövad person släpps fri.
- Den som har utsatts för brott ska så snart som möjligt få information om vilka skyddsåtgärder som finns och om möjlighet till alternativt boende. Information ska också ges om vilka myndigheter, organisationer och andra som kan lämna vård till brottsoffret.
- Polisen ska göra en individuell skyddsbedömning för att fastställa om målsäganden har behov av särskilda skyddsåtgärder under förundersökning och rättegång. Målsäganden under 18 år ska alltid anses ha ett sådant särskilt skyddsbehov.
- Brottsoffer ska få information om hur det egna ärendet fortskrider och om vilken roll han eller hon kommer att ha i den fortsatta processen. ■

Ändringarna börjar gälla den 1 november 2015.

Fråga experterna

Har du frågor till expertpanelen? Skicka dem till fragaexperten@boj.se. Experterna har enbart möjlighet att besvara de frågor som publiceras i tidningen. Vi tar oss friheten att korta ned de frågor vi får.

Min bror blev mördad – hur gå vidare?

Fråga: För några år sedan blev min bror mördad och sedan dess lever jag med skyddad identitet. Jag har ångest och mardrömmar och det går inte en dag utan att jag har stunder som är riktigt svåra. Jag har bett om samtalskontakt med mera, men tyvärr har inget hänt utom att jag har varit sjukskriven i tre år. Och nu har jag fått förlängt ett år till. Jag har varit i kontakt med socialtjänsten, utan att få hjälp. Hur ska jag komma vidare med mitt liv? Är jag ett brottsoffer eller är det bara min avlidna bror som anses som detta?

Svar: Om du lever med en egen hotbild, och därför har skyddade personuppgifter, är du definitivt ett brottsoffer. Dessutom, att få ett syskon mördat skulle jag hantera som om du var ett brottsoffer. Du bör kontakta din lokala brottsofferjour som kan vägleda dig och hjälpa dig i dina kontakter med psykiatri och socialtjänsten precis som du själv redan försökt. Ibland kan det där extra stödet göra skillnad. Att någon annan är envis när ens egna krafter tryter. Ensamheten i att få en nära person mördad är svår och den samtalskontakt du ska

ha behöver vara extra kompetent på sorg och trauma utifrån hur det är för dig.

ANNELI SVENSSON SOCIONOM OCH PSYKOTERAPEUT

Jobbar halvtid efter brottet – mer ersättning?

Fråga: Jag har fått pengar efter att ha utsatts för en grov misshandel, men nu har en massa nya problem dykt upp. Jag orkar inte jobba mer än halvtid eftersom jag numera är väldigt stresskänslig, lätt blir uttröttad och har svårt att fokusera. Är det möjligt att ansöka om mer pengar nu när konsekvenserna av det jag utsatts för blivit mer tydliga?

Svar: Jag utgår från att du har fått viss ersättning från Brottsoffermyndigheten och att du nu undrar om du kan ansöka om ytterligare ersättning. Det kan du göra. Om gärningspersonen är okänd eller känd men fortfarande saknar betalningsförmåga, kan myndigheten pröva din rätt till ersättning i delar som inte har prövats tidigare, till exempel ersättning eller ytterligare ersättning för inkomstförlust, kostnader, sveda och värk samt för bestående skada.

HANS SJÖLANDER AVDELNINGSDIREKTÖR

Jag har polisanmält – kan jag få jurist?

Fråga: Jag har gjort en polisanmälan mot en person och har preciserat det med fem åtalpunkter av grövre karaktär. Jag vill att åtal väcks mot honom så fort som möjligt men har inte ekonomi att vända mig till en advokat. Hur lång tid tar det för polisen att utreda brotten? Finns det någon möjlighet att få en jurist från Brottsofferjouren?

Svar: När du gjort en anmälan beslutar polisen om en förundersökning ska inledas. Vad jag förstår så pågår en sådan. Beträffande hur lång tid det tar att utreda brotten beror det på dess karaktär, hur många eventuella vittnen som ska höras, eventuell teknisk bevisning som kräver analys med mera. Är brotten av allvarlig art, exempelvis olaga hot, misshandel, sexualbrott och brott som förövats av närstående kan du alltid begära att få ett målsägandebeirão. Det är en jurist eller advokat som förordnas av tingsrätten och som stöttar dig under utredningen, hjälper dig med att framställa eventuellt skadeståndsanspråk och finns med dig vid en eventuell rättegång och biträder dig där. Tala

Fortsättning på nästa sida.

FOTO AMANDA SÄSTRÖM

Eva Andersson är advokat. Till vardags arbetar hon oftast som målsägandebeirão där hon hjälper och stödjer brottsoffer att driva sina mål. Hon har också skrivit "Brottsoffret och rättsprocessen", del två i Brottsofferjourens kunskapsserie om brottsoffer.

FOTO LEIF HALLING

Hans Sjölander är avdelningsdirektör vid brottsskadeenheten på Brottsoffermyndigheten. I Tidningen Brottsoffer svarar han på frågor om brottsskadeersättning och skadestånd.

FOTO SARALINDQUIST

Anneli Svensson är socionom och legitimerad psykoterapeut. Hon har tidigare arbetat inom kriminalvården, socialtjänsten och med RFSL:s brottsofferjour. Hon har lång erfarenhet av brottsofferstödande arbete.

med den utredande polisen och begär att få ett målsägan-debiträrde om du känner behov av det. Du kan också kontakta närmaste Brottsofferjour och be dem om hjälp med detta.

EVA ANDERSSON ADVOKAT

Hur hantera äldre sexuella övergrepp?

Fråga: Jag har en dotter som är 36 år. Häromdagen berättade hon att hon blivit sexuellt utnyttjad av min före detta sambo i sju år, från det att hon var fem år. Hon är inte barn till förövaren. Nu går hon på samtal inom psykiatri och vet inte om hon orkar gå vidare till rättegång. Jag har även en yngre vuxen dotter där min före detta sambo är pappan. Hon är mycket chockad och vet inte riktigt hur hon ska reagera. Jag är inte säker på om även hon blivit utsatt för samma sak. Hon kommer ihåg ett par händelser som gjort henne rädd och hon har en längre tid känt ett stort äckel inför sin far. Jag och min yngsta dotter behöver hjälp med att hantera detta. Vi tänker på detta hela tiden. Vad ska vi göra?

Svar: Så bra att din äldsta dotter sökt hjälp och är omhändertagen. Sexuella övergrepp inom familjen är svåra händelser där alla drabbas när sanningen kommer fram. För att din yngre dotter och du själv ska få bra hjälp behöver

ni också samtala med någon. Börja med att kolla vilka resurser det finns i er kommun och ert landsting. Eventuellt kan ni också få tips av er lokala brottsofferjour eller kvinnojour. Det behöver göras en bedömning av vad som är lämpligast, om det är individuella samtal ni behöver eller samtal tillsammans. Men sök absolut hjälp innan rädslorna blir för påträngande. Utöver misstankar om egen utsatthet kommer oftast känslor av skuld både för syskon och den andra föräldern till den utsatta. Skuld för att man tycker att man borde hört, förstått, sett och gjort något. Så igen, sök kontakt med kompetent person eller enhet.

ANNELI SVENSSON SOCIONOM OCH PSYKOTERAPEUT

Någon ringer och stönar – vad ska jag göra?

Fråga: En person, troligen manlig, har ringt mig upprepade gånger. Samtalen sker på natten mellan midnatt och klockan tre. Det sägs inget men han stönar. Om jag har upptaget på ringer personen tills jag svarar. Jag har frågat vem det är men får inget svar och jag har också bett personen att sluta men samtalen har fortsatt. Hur ska jag göra, polisanmäla? Kan polisen göra något? Ska jag byta nummer?

Svar: Jag förstår att det är obehagligt det du utsätts för. Jag tycker att du ska polisan-

mäla även om det blir svårt för polisen att göra något. Syns telefonnumret det rings ifrån kan det eventuellt spåras. Dock använder personer som gör så här oftast dolt nummer eller kontantkortstelefoner som är svåra att spåra. Spar samtalslistan och gå till polisen och berätta vad du har utsatts för. Jag tycker absolut att du ska byta nummer så länge så du slipper det här tills vidare.

EVA ANDERSSON ADVOKAT

Däcken sönderskurna igen – vad kan jag göra?

Fråga: Jag har för tredje gången inom ett halvår fått däcken på min bil sönderskurna. Det är dyrt att laga och det går åt en massa tid. Finns det någon ersättning jag kan ansöka om? Vad kan jag göra, förutom att polisanmäla?

Svar: Du bör ta kontakt med ditt försäkringsbolag för eventuell ersättning från bolaget. Det finns också en möjlighet till ersättning från staten genom brottsskadeersättning. Sådan ersättning lämnas dock bara i undantagsfall för sakskada. Eftersom det i ditt fall verkar vara så att gärningspersonen är okänd, är dina möjligheter till statlig ersättning för sakskadan väldigt små. Du har dock alltid möjlighet att ansöka om ersättning hos Brottsoffermyndigheten.

HANS SJÖLANDER AVDELNINGSDIREKTÖR

TEMA

FOTO SCARDINAV / PERSONEN PÅ BILDEN HAR INGEN KOPPLING TILL TIDNINGENS INNEHÅLL

Utsatt på jobbet

Lång erfarenhet. I Gävle finns kunskap för att stötta den som utsatts för brott på jobbet. **Sid 10**

Din arbetsplats – en brottsplats? Var femte kvinna utsatt för hot eller våld på jobbet. **Sid 13**

Knivhöggs av boende. ”Jag led mest av arbetsgivarens och arbetskamraternas svek”. **Sid 14**

Ibland behövs en medmänniska inte en psykolog

Sjuttonåriga Jeanette blev rånad på jobbet. Efteråt mådde hon väldigt dåligt men ville inte prata med en psykolog. I dag är hon glad över att hennes mamma tog kontakt med Brottsofferjouren Gävle. ”Det är läkande att prata med en medmänniska”, konstaterar Emma-Lena Wennerberg, samordnare.

Text och foto: Susanne Eriksson

Brottsofferjouren Gävle

Samordnaren Emma-Lena Wennerberg är den enda avlönade på Brottsofferjouren Gävle. Till sin hjälp har hon tio stödpersoner och elva vittnesstöd som arbetar ideellt. Några av dem är både och.

– Jag jobbade kväll i butiken. Vi kan sitta bakom en vägg och titta på film från övervakningskameran på en skärm. Strax innan stängning hörde jag hur det plingade till från dörren. Jag såg inte ansiktet på personen, berättar Jeanette.

När hon går ut i butiken inser hon, men för sent, att det är en svartklädd person med huva uppdragen och en röd bandera runt ansiktet. Han håller en yxa i huvudhöjd.

– Jag blir så rädd. Det är en man avgör jag på kroppsspråket. Och jag har en exakt minnesbild av hur han var klädd. Jag kan fortfarande reagera om någon har huvtröja.

Rånaren bar handskar och slängde upp en sportväska på disken. Samtidigt kollade han sig stressat runt och skrek att hon ska skynda sig med pengarna.

– När jag hade lagt i pengarna sade han, cigaretter också. Då

frågade jag, serviceminded som jag är, vilken sort?, säger hon.

Efter själva rånet blev hon stående och tårarna kom. I stället för att ringa polisen ringde hon en av sina chefer, som snabbt var på plats.

– Han frågade bara om hur jag mådde, inte alls om hur mycket pengar som försvunnit. Jag tror det är viktigt för rånut-satta att få känna sig trygga och omhändertagna i stället för att frågas ut om hur mycket pengar som blev stulna.

Chefen ringde också polisen. – De ställde frågor och jag hade sådana skakningar. Jag skakade i flera timmar efteråt.

Hon säger att hon blev väldigt märkt av händelsen och inte minst av minnet av yxan.

– Att som barn bli hotad med en yxa går inte riktigt att sätta ord på. Då i den stunden när han stod där med den i handen var allt jag tänkte ”gör som han

” **Psyket, socialen och kronofogden är folk fortfarande rädda för.**

Emma-Lena Wennerberg, Brottsofferjouren Gävle

säger” och först i efterhand slog det mig – vad skulle han gjort om jag inte gick honom till mötes? Om jag hade tryckt igång larmet?

Poliserna tipsade att om Jeanette ville fortsätta att jobba i butiken skulle hon försöka komma tillbaka så fort som möjligt. Så redan nästa morgon var hon på plats.

– Då var min chef med mig och jobbade. Han tog emot alla och jag gjorde bara det jag ville.

Polisen hade också tipsat henne om Brottsofferjouren. Till att börja med var Jeanette ”anti”, mot att prata med någon över huvud taget. Hon vägrade att besöka en psykolog. Men hon mådde väldigt dåligt.

Hon kunde inte vara ensam, åt inte bra och hade svårt att sova. Hennes mamma tog därför kontakt med Brottsofferjouren Gävle och Emma-Lena Wennerberg, som arbetar som samordnare.

– När Jeanette kom hit hade hon axlarna här uppe, visar hon, och drar upp sina egna så långt det går.

Till att börja med pratade de om allt möjligt, om deras intressen och om Jeanette rent allmänt.

Med tiden kom de allt mer in på vad som hade hänt. Jeanette och Emma-Lena träffades fem-sex gånger och pratade en del i telefon.

– Ju mer jag gick hos Emma-Lena, desto mer kunde jag prata om rånet och skakningarna försvann. Att prata om det hjälpte mig att komma över rädslan, säger Jeanette.

Hon tycker att hon fick många användbara tips, som att inte vara hemma och gömma sig utan att gå ut och möta sina rädslor och prata med sina vänner och familj om det som hänt.

Emma-Lena Wennerberg har arbetat inom Brottsofferjouren i 23 år. Hon är helt övertygad om att det är läkande att någon lyssnar.

– Jag förklarade för Jeanette att jag är en vanlig medmänniska. För är det något som folk fortfarande är rädda för så är det psyket, socialen och kronofogden, säger hon.

En annan sak som hon tror att Jeanette uppskattade var att de kunde skratta tillsammans.

FOTO: SUSANNE ERIKSSON

Jeanette var så väldigt rädd, men vi satt mycket här inne och fikade, säger Emma-Lena Wennerberg på Brottsofferjouren Gävle.

Efter en tid blev det allt mer fokus på hur en rättegång går till.

– Enligt min erfarenhet är det viktigt att inte lova för mycket kring vad som ska hända och vilket utfall det kommer bli.

När dagen till slut kom kunde hon inte följa med eftersom hon var nyopererad. Men Jeanettes målsägandebiträde och föräldrar var på plats. Jeanette är tacksam för det stöd som hon fått.

– Mitt målsägandebiträde stöttade i det juridiska medan Emma-Lena stöttade med att komma vidare rent känslomässigt, förklarar hon.

” Vi är lekmän, men vi har mött många människor i kris. Efter ett tag lär man sig vad som fungerar för olika människor.

Emma-Lena Wennerberg,
Brottsofferjouren Gävle

Rånarna dömdes till ett års fängelse respektive ungdomsvård. Jeanette hade inget anställningsbevis och blev därför utan ersättning från arbetska-
deförsäkringen. Däremot har domstolen dömt ut ett skadestånd på 16 000 kronor. ■

Jeanette heter egentligen något annat.

Vill stötta utifrån egen erfarenhet

En av stödjarna på Brottsofferjouren Gävle är Lotta Larsson. Hon har själv varit med om ett grovt bankrån i början på 1990-talet och vill gärna dela med sig av sina erfarenheter.

Det var en torsdag då banken hade öppet till fem.

– Jag och en till tjej stod i kassan. Fem i fem blev det kolsvart i karuselldörren. In kom två killar, en med en avsågad hagelbössa och en med pistol.

Lotta Larsson berättar att hon stod kvar ganska länge, hon fattade inte att det var ett bankrån, men lade sig ned till slut.

Killen med hagelbössan började skjuta ute i kundutrymmet och sköt mot kamerorna bakom kassan så att kameradelar och delar av taket föll ned på Lotta Larsson och övriga i banklokalen. Rånarna skrek och svor med militäriska röster. Det var oerhört skrämmande, berättar hon.

– En av dem sparkade till mig. Samtidigt frågade han den andra killen om hur många skott han hade kvar och han svarade att han hade ett kvar. Då bände han som stod vid mig isär bössan och laddade den med sista skottet. Jag lade mig på magen och hade händerna för

öronen och tänkte att nu är det kört. Skottet skulle ta i ryggen.

Men rånaren sköt i stället ned sista kameran. Sedan sprang de ut.

Vid den tidpunkten hade inte banken någon stödgrupp men Lotta Larsson och hennes kollegor fick hjälp av en psykolog som arbetsgivaren anlidade.

– Men det tog lång tid att bearbeta. Jag trodde inte att jag skulle komma levande därifrån. Jag har skrivit och pratat mycket om händelsen.

Dagen efter rånet fick de komma till arbetsplatsen.

– Vi skulle vara på plats men extrapersonal gjorde vårt jobb. Det fungerade väldigt bra, säger Lotta Larsson.

Efter några månader blev det rättegång. Det var jobbigt, berättar hon, men samtidigt ville hon få alla detaljer runt rånet på plats och hon ville se hur de såg ut.

– Jag ville säga något till dem. Jag hade skrivit ner och lärt mig vad jag skulle säga utantill. Att de var feiga krakar som kom in och hotade och förändrade resten av livet för oss. Att få säga detta var en del av min bearbetning.

Förövarna fick så småningom fängelse i över tio år. De hade gjort sig skyldiga till många rån.

Samtidigt höll banken på att starta en stödgrupp för liknande situationer. Den sökte hon till och blev antagen.

– Stödgruppen blev också en form av bearbetning för mig.

Lotta Larsson säger att det absolut viktigaste om man blivit utsatt för ett brott på jobbet är att arbetsgivaren lyssnar och förstår. Och att det får ta tid. Och det kan ta olika lång tid för olika människor, säger hon.

– Vi går igenom samma process inom oss, men bearbetningen kan ta olika lång tid beroende på vad man har i ”ryggsäcken”, vad man bär med sig.

För henne tog det omkring två år. Många rent existentiella frågor dök upp.

– Det låg kvar och fladdrade tankar i mitt huvud, vad vill jag i livet? vad ska jag ägna min tid åt?

Nu är hon avtalspensionär men ägnar sin tid åt ensamkommande flyktingbarn och som stödperson på Brottsofferjouren Gävle.

– Jag hoppas kunna bidra med den kunskap jag har.

SUSANNE ERIKSSON

Brottsplats: jobbet

Var femte kvinna och var tionde man har blivit utsatt för hot eller våld på jobbet under det senaste året, enligt SCB.

De allra flesta undersökningar om brott på arbetsplatsen handlar om att arbetstagare får uppgä om de utsatts för brott – inte om hur många brott som polisanmälts eller antalet fällande domar.

I SCBs undersökning om levnadsförhållanden uppger 18 procent av kvinnorna och 11 procent av männen att de har blivit utsatta för hot och våld på arbetet någon gång under det senaste året.

I Brottsförebyggande rådets sta-

tistik finns viss information, exempelvis att 776 butiksran polisanmälades 2014.

Även arbetsgivaren kan göra sig skyldig till brott. Vissa lagar tar direkt sikte på arbetsgivarrollen, som diskrimineringslagen och lagen om anställningsskydd.

Arbetsgivare kan också anmälas för arbetsmiljöbrott. Då handlar det om vållande till arbetstagares död, vållande till kroppsskada eller sjukdom som drabbat arbetstagare och framkallande av fara för arbetstagare. År 2014 polisanmälades drygt 300 arbetsmiljöbrott.

SUSANNE ERIKSSON

Hot och våld ska anmälas till Arbetsmiljöverket

Allvarliga tillbud som hot och våld ska anmälas till Arbetsmiljöverket.

– Ansvar för att förebygga risker för ohälsa på grund av hot och våld ligger på arbetsgivaren, säger Pia Schyberg på Arbetsmiljöverket.

Enligt henne ska en arbetstagare som utsatts för hot om våld eller våld snabbt få hjälp och stöd för att förebygga eller lindra såväl fysisk som psykisk skada.

Därför ska arbetsgivaren upprätta rutiner som hålls kända bland personalen för hur arbetsplatsen ska agera om någon skadas eller drabbas av hot

eller våld, förklarar Pia Schyberg.

Arbetsgivaren måste också i efterhand utreda orsakerna till allvarliga tillbud.

Enligt Pia Schyberg finns det dock inget lagkrav på att brott på arbetsplatsen måste polisanmälans.

– Det är dock en bra rutin som Arbetsmiljöverket rekommenderar. På så sätt markerar arbetsgivaren ett oacceptabelt beteende mot arbetstagaren.

Den som drabbas av brott på arbetsplatsen kan få ersättning från arbetskadeförsäkringen. Arbetsskadan ska anmälas till Försäkringskassan. ■

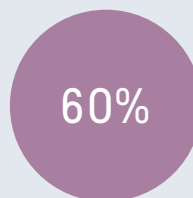
Jourer stöttar personer som utsatts på jobbet

Tio jourer svarade på Tidningen Brottsoffers enkät om utsatthet på jobbet. Nio av dem hade stöttat personer som utsatts för brott på jobbet. Vårdpersonal och busschaufförer var yrken som nämndes. De allra flesta hade inte haft någon kontakt med den utsattes arbetsgivare, det hade den utsatte skött själv. ■

Yrken där en stor andel utsätts för våld och hot

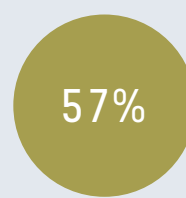
Källa: Arbetsmiljöverket/SCB 2011/2013

Kvinnor

Skötare och vårdare **60%**

Män

Vård- och omsorgspersonal **57%**

51%

Undersköterskor, sjukvårdsbiträden m.fl. **51%**

21%

Fordonsförare **21%**

44%

Vårdbiträden, personliga assistenter, Sjuksköterskor m.fl. **44%**

20%

Arbete som kräver teoretisk specialistkompetens inom biologi, hälso- och sjukvård **20%**

42%

Socialekreterare och kuratorer **42%**

17%

Försäljningsarbete inom detaljhandel m.m. **17%**

Fler ersättningsmöjligheter De som jobbar på arbetsplatser med kollektivavtal har en kompletterande arbetsskadeförsäkring.

Hon led av arbetsgivarens svek

Berete Rubin blev knivhuggen på boendet där hon jobbade. Ett av huggen var tio millimeter från hjärtat och i dag har hon en funktionsnedsättning i ena sidan. Trots följderna är det arbetskamraternas svek och arbetsgivarens okänsliga bemötande som sårat henne mest.

Text: Susanne Eriksson

Berete Rubin hade arbetat som boendepedagog på boendet för unga vuxna med psykiska funktionsnedsättningar i ett år. Just den här lördagen skulle hon arbeta kvällspasset tillsammans med en kollega.

Vid avlösningen rapporterade de som arbetat på förmiddagen om att en boende mådde dåligt och pratade om knivar. Att han mådde dåligt var dock inget ovanligt. Vad de inte berättade då, men enligt Berete Rubin bekräftade senare, var att han uttryckt att han ville skada just henne.

Trots att kvällskollegan inte tyckte det var nödvändigt satte Berete Rubin på sig det personliga larmet.

Sedan började de laga middag tillsammans med en boende, en ung kvinna. Den boende som mådde dåligt vandrade omkring i husets korridorer.

När alla satt sig till bords reste sig Berete Rubin från matsalen och gick till köket för

att hämta sallad. Hon noterade att han som mådde dåligt var på väg in i köket.

– Sedan såg jag en syn som jag aldrig kommer att glömma. Han kom emot mig med två stora köksknivar, en i varje hand. Hans blick, hela han, var helt svart.

Det sista hon minns är att hon försöker stänga dörren. Men i vittnesmålet från kollegan kan man läsa att den boende får upp dörren och hugger henne kraftigt två gånger i vänster sida. Därefter går han därifrån. Berete Rubin faller till golvet.

– Jag kunde inte röra mig och kände hur livet rann ur mig.

På något sätt fick hon ändå upp larmet och larmade polisen. Kollegan försökte få kontakt med larmcentralen.

Hon uppfattade även att den unga kvinnan satt vid hennes sida och försökte stoppa blödningsen. Hon höll hennes hand.

– Det kändes varmt och tryggt, men jag var förlamad av skräck. Den boende var ju kvar i närheten. Men efter en tid som kändes som en evighet hörde jag en polisröst som sade ”kom ut ur rummet med händerna på huvudet”.

Sedan gick hon in och ut ur medvetlöshet. Framme på sjukhuset opererades hon akut två gånger, skadorna var livshotande och hon svävade mellan liv och död. Berete Rubin syddes ihop med omkring 100 stygn invändigt och 120 stygn utvändigt. Ett av knivhuggen hade träffat 10 millimeter från hjärtat. Hon hölls nedsövd i nästan två dygn.

– När jag vaknade upp på sjukhuset var jag väldigt rädd. Varje gång dörren öppnades trodde jag att ”nu kommer han”, även fast jag visste att han var inlåst.

Hennes mamma, dotter och vänner kom på besök.

– Sjukvårdspersonalen tog väldigt väl hand om mig fysiskt, men de såg inte hur traumatiserad jag var, de psykiska skadorna.

Berete Rubin säger att hon saknade en helhetsyn på kropp och själ.

– Man ska inte vänta med själen, det är en missuppfattning, säger hon.

Hon önskar också att hon fått information om Brottsförverkens verksamhet. Polisen lämnade inte någon sådan

information vid förhören.

Efter några dagar på sjukhuset blandades rädsla med för tvivlan över att hennes arbetskamrater inte hörde av sig.

– Sveket var oerhört plågsamt. Längtan efter att få prata med, få stöd och dela upplevelsen med mina arbetskamrater var enorm. Jag förstod ingenting. Jag funderade mycket på om de var arga på mig. I mitt traumatiserade tillstånd kändes det allt mer som om det som hänt var mitt eget fel.

Efter dryga tre veckor fick hon komma hem.

– För att jag skulle läkas på bästa möjliga sätt hade det varit väsentligt att en debriefing hade kommit till stånd på arbetsplatsen snabbt. Men inget hände.

Efter en tid sökte hon själv upp sin närmaste chef och bad om debriefing. Men det skulle inte vara bra för henne, ansåg chefen utan erbjöd i stället att personalchefen kunde hjälpa henne med försäkringspappren. Fortfarande hade hon inte fått några blommor eller kort från arbetskamraterna.

– I det läget hade jag inte styrkan att stå på mig. Men hela mitt inre längtade efter att bli hjälpt av företaget som indirekt orsakat mig smärtan. Jag som var traumatiserad fick hela tiden planera själv.

Samtidigt kontaktade hon själv en terapeut och behandlades med EMDR, Eye Movement, Desensitization and Reprocessing, en psykoterapeutisk metod för att behandla traumatiska minnen.

– Det har hjälpt mig mycket. Fyra veckor efter överfallet kom personalchefen hem till henne för att hjälpa henne med försäkringspappren.

– Hon lyssnade på min berättelse och överlämnade blommor från ledningen. Hon informerade mig om olika blanketter och att mordförsöket var anmält till Arbetsmiljöverket.

Berete Rubin väckte själv frågan om stöd från arbetsgivaren på rättegången.

Berete Rubin har skrivit boken "Försoningen 120 stygn senare". Det är en berättelse om hennes väg tillbaka till glädjen och tilliten efter att ha varit utsatt för ett mordförsök på jobbet. Foto: IDUS förlag/ Den unga kvinnan på boendet

FOTO JOSEFINE JÄRBRINK ELITE STUDIO AB

Berete Rubin

Utsatt på jobbet

Dagen innan rättegången hade chefen lovat henne ett möte med arbetskamraterna. Men när hon väl var på plats sade chefen att det inte gått att ordna.

– I den stunden gick något sönder inom mig.

Däremot kom den unga kvinnan som hållit henne i handen efter knivattacken förbi.

– Hon kramade mig och jag kunde inte nog tacka henne. Hon lämnade över en fantastisk tavla som hon målat dagen efter attacken, och det är den som är på framsidan av min bok.

JONAS HENNING

I dag föreläser Berete Rubin om sina upplevelser. I hennes fall blev arbetsgivarens hantering ett andra trauma. Hon råder företag och organisationer till att inte bara ha en krisplan färdig utan också öva på den med jämna mellanrum.

Under rättegången fanns Berete Rubins chef och en samordnare på plats. Kollegan vittnade men tittade inte på henne.

– Efteråt samlade jag all kraft jag hade och gick fram och kramade henne. Hon grät och tackade för kramen.

Berete Rubin berättar att företaget fortsatte att lägga ansvaret på henne för att något skulle hända. Det fanns fortfarande ingen handlingsplan

eller något möte inplanerat för debriefing.

Under tiden träffade hon Arbetsmiljöverket och informerade om att det trots tidigare händelser inte fanns uppdaterade riskanalyser på arbetsplatsen. Inte heller hade man övat på krissituationer och medvetandegjort krisplaner.

– Jag kom också alltmer till insikt om att det var ett systemfel i att blanda unga med funktionsnedsättning med personer som hade begått brott och hade permission från rättspsykiatri, men det var inget arbetsgivaren ville erkänna.

Efter sex månader kom Arbetsmiljöverkets beslut.

Myndigheten ansåg inte att mer behövde göras på arbetsplatsen.

– Jag blev inte förvånad, men besviken. Jag är inte ute efter någon person utan efter att saker och ting ska förändras.

När debriefingmötet till slut ägde rum tre och en halv månad efter händelsen var ett förmöte inplanerat med Berete Rubin och kollegan. Då fick hon chansen att ställa alla de frågor hon burit på.

– Men jag fick inga svar, det enda svaret var att min kollega haft fullt upp med sig själv och upplevt att jag fick mycket stöd av anhöriga.

Under själva debriefingmötet konstaterade terapeuten att det uppstått två parallella processer. I den ena hade arbetskamraterna stöttat och hjälpt varandra och i den andra hade Berete Rubin fått hantera sina upplevelser helt ensam.

– Terapeuten förklarade att det var olyckligt. Det hade behövt vara en och samma process.

Under en tid arbetade Berete Rubin sedan på en annan enhet på samma arbetsplats, men slutade på grund av det bristande säkerhetstänkandet.

När hon slutade fick hon tre månadslöner. Tidigare hade hon fått ersättning för inkomstbortfall från AFA försäkring eftersom hennes skador räknas som arbetsskada.

Samtidigt lade hon sista handen vid en bok "Försoningen 120 stygn senare".

Efter en lång process hade hon kommit till insikt om att hon måste försonas med allt som hänt för att inte bli bitter.

– Jag sökte hela tiden yttre försoning med företaget och mina arbetskamrater, men ledningen bekräftade aldrig för mig att det som hänt var deras ansvar eller att de gjort något fel. Till slut fick jag acceptera att de aldrig skulle ge mig den upprättelsen. Jag insåg att den enda som kunde ge mig upprättelse var jag själv.

Det blev vändningen, säger Berete Rubin, att acceptera det som hänt och försonas. Att förlåta företaget blev svårare än att förlåta förövaren.

– Arbetsgivarens bemötande under hela processen, att de inte bett om ursäkt eller tagit på sig ansvaret, blev ett andra trauma. Idag mår jag väldigt bra, det går att komma tillbaka. Med min bok hoppas jag på att öka förståelsen för arbetsgivarens viktiga roll, säger Berete Rubin. ■

FOTO: BROTTSOFFERJOURN VÄXJÖ

Växjö ska rekrytera språkvolontärer

Brottsofferjouren Växjö har blivit beviljade statliga medel från Socialstyrelsen för att kunna genomföra rekrytering samt utbildning gällande språkvolontärer under hösten 2015. Målet är att dessa kommer vara godkända av Brottsofferjouren Sverige i december 2015.

Brottsofferjouren Växjö vill öka möjligheterna för dem som inte behärskar det svenska språket att få tillgång till fysiska möten, få hjälp med att förstå det som sker kring dem på sitt modersmål på lokal nivå. Samarbete med telefoncentralen kommer vara en viktig

del i detta, där dessa språkvolontärer även kan vara behjälpliga med att ringa brottsoffer nationellt om så önskas.

Ett samarbete med Kvinnojouren Blenda och Växjö med kranskommuner, kommer också att äga rum och är en del av denna ansökan. I dagsläget har vi sex personer som kommer att gå utbildningen i höst, med start 8 september. Dessa talar tillsammans nio olika språk, och förhoppningen är att stärka detta med ytterligare två språk till innan det är dags att starta höstens utbildning.

BROTTSOFFERJOURN VÄXJÖ
THERESE JOHANSSON, VERKSAMHETSLEDARE

Brottsofferjouren på träff om extremism

Ingen föds till extremist, men varför reser personer till Mellanöstern för att strida med Islamiska Staten? Hur ska vi förebygga detta och hur ska vi behandla dem som kommer tillbaka till Sverige igen?

Detta och mycket mer diskuterades på ett seminarium, som nationella samordnaren mot våldsbejakande extremism hade kallat till för att diskutera med civilsamhällets organisationer.

Under sitt uppdrag har representanter från Nationella samordnaren mot våldsbejakande extremism föreläst på olika platser i landet. Just detta seminarium hölls i Göteborg och

cirka 70 personer från olika föreningar och organisationer deltog, däribland representanter för Brottsofferjourerna Trollhättan-Lilla Edet och Vänersborg-Dalsland.

Samordnaren delade in extremism i tre huvudgrupper, som alla har våldet i centrum: Vänsterextremism, Vit makt-rörelsen och Islamism.

I grupper diskuterades orsaker till att unga bejaktar det extremistiska våldet och vad vi alla kan göra för att förebygga utanförskap och bristande framtidstro.

BROTTSOFFERJOURN TROLLHÄTTAN-LILLA EDET
LISBETH BENGSSON

Närmast kameran Adriana Petrache som behärskar rumänska, spanska och serbokroatiska. I mitten Saeed Ahmadi som talar persiska, farsi och dari. Längst bak är Brottsofferjourens verksamhetsledare Therese Johansson.

Första juren som tecknat partnerskap med kommunen

2015 tecknade Brottsofferjuren Västerås ett så kallat Ideellt-Offentligt Partnerskap, IOP, med Västerås stad. Juren är första juren i landet som gjort detta.

Vi har under alla år haft givande träffar med både tjänstemän och politiker i Västerås stad. I slutet av 2012 inleddes diskussionen om en annan finansiering än föreningsbidrag. Det har resulterat i att vi från och med 2015 har en treårig partnerskapsöverenskommelse. Vi blev således den första Brottsofferjour som fick tillstånd ett så kallat IOP (Ideellt - Offentligt Partnerskap). Redan nu under det första året känner vi att detta är en bra form för ett förtroendefullt partnerskap mellan två likvärdiga parter. Ett partnerskap som kan berika och utveckla både vår ideella verksamhet och stadens kommunala verksamhet. Vi har haft ett stygruppsmöte före sommaren och ska ha ett i höst. Stygruppen består av två tjänstemän som representerar Individ- och familjenämnden samt vår samordnare för vuxenstödet och vår ordförande. Behovet från tillfälle till tillfälle avgör om någon ytterligare ska delta i stygruppen. Vid vårens möte deltog exempelvis vår anställda på Stödcentrum för unga. Den verksamheten ingår också i partnerskapsöverenskommelsen.

BROTTSOFFERJUREN VÄSTERÅS

Brottsofferjuren Västerås firade 25 år

2014 fyllde vår förening i Västerås 25 år. Mycket har hänt under åren som gått och vi vill gärna berätta om vår resa.

I dag har vår förening en halvtidsanställd vittnesstödssamordnare, en heltidsanställd stödare för unga brottsoffer och en heltidsanställd samordnare för stödet till vuxna brottsoffer.

Den goda relationen med Västerås Stad har bestått och utvecklats. 2007 startade ett Stödcentrum för unga, som vi fick förtroendet att sköta. Vi är den enda Brottsofferjour som har det fulla ansvaret för den typen av verksamhet.

2009 utökades verksamhetsområdet för vuxenstödet och en filial startade i Fagersta för att ge stöd åt brottsdrabbade där och i kommunerna Skinnskatteberg och Norberg. Bildandet av filialen hade föregåtts av samtal mellan kommunfullmäktiges ordförande i nämnda kommuner och dåvarande samordnare Helena Wahlund, vice ordförande Hans Liliegren samt Maria Ridderstolpe, polis och före detta samordnare för vuxenstödet på juren. Även med dessa tre kommuner har samarbetet fungerat problemfritt.

Under senare år har vi haft lätt att rekrytera volontärer. Vi tror att det beror på flera saker:

- Vi har lagt om rekryterings sättet så att vi endast får in seriöst intresserade och lämpliga personer.
- Våra anställda lägger upp såväl grundutbildning som fortbildning på ett bra och inspirerande sätt som gör att volontärerna stannar. De tycker att de – trots gratisarbete – får värdefull påfyllnad och känner stolthet över att jobba i en organisation som har god kvalitet.
- Volontärerna tycker även att det stöd de erbjuder bemöts med stor tacksamhet från de människor vi möter och de känner att de gör en viktig insats.
- Vi har också haft förmånen att figurera i positiva artiklar i vår lokalpress då och då. Bättre marknadsföring kan man inte få. Och den är dessutom gratis.

Vi har ett bra samarbete med polisen, främst Brottsoffer- och personsäkerhetsgruppen som är den enhet inom polisen som förmedlar ärenden till oss. Dock har även vi likt många andra jurer runt om i landet märkt av en minskning av antal ärenden under 2015, något som troligtvis beror på den nya polisorganisationen.

BROTTSOFFERJUREN VÄSTERÅS

Jourerna berättar

FOTO BROTTSOFFERJOURNEN LULEÅ

Jour ordnade frågesport på Pridefestival

För tredje året i rad var Brottsofferjouren Luleå med i årets Pridefestival, den 12-14 juni. I likhet med tidigare år fanns jouren representerad alla tre dagarna i en monter i stadsparken i Luleå.

Jouren hade inför festivalen tagit fram ett frågeformulär både för att informera om och testa besökarnas kunskaper om jourens arbete. Det var sex frågor och svaren på frågorna fanns i montern. Totalt fylldes 100 frågeformulär i. Som belöning fick besökarna välja mellan ett sadelskydd eller en nyckelring med jourens logotyp på.

Totalt deltog ett tiotal personer från jouren under festivalen såväl i montern som i Pridetåget.

BROTTSOFFERJOURNEN LULEÅ

FOTO BROTTSOFFERJOURNEN VÄNERSBERG-DALSLAND

Vittnessamordnare Susanne L. Kristiansson

Ny vittnessamordnare i Vänersborg-Dalsland

Susanne L. Kristiansson är ny vittnessamordnare vid Brottsofferjouren Vänersborg-Dalsland. Jag har varit medlem i jouren sedan den startade för tjugo år sedan. Min mor, Birgitta Lilliesköld, var ordförande när det blev bestämt att alla tingsrätter skulle ha vittnesstöd. Då utbildades vittnesstöd i Vänersborg-Dalsland och vi körde igång med det i Vänersborgs tingsrätt. Jag var då med i styrelsen i många år.

Sedan har jag varit vilande eller vad man ska säga i några år. Men nu sedan i maj har jag börjat som vittnesstödsamordnare och trivs jättebra. Har tills vidare en praktikplats till sista oktober, men min högsta önskan är att få en halvtidsanställning på jouren.

Det finns så mycket man kan göra, tänker mest på att nå ut till våra ungdomar och vill ordna studiebesök för niorna på tingsrätten med mera.

BROTTSOFFERJOURNEN VÄNERSBERG-DALSLAND
SUSANNE L. KRISTIANSSON

Sommarträff i kreativ miljö

Den 8 juni ordnade Brottsofferjouren Luleå den traditionsenliga sommarträffen för vittnesstöden i Haparanda, Kalix och Luleå. I år möttes vi på Gestalt Kreativitet-gården i Mjedsjön, nio kilometer utanför Boden. Femton personer mötte upp och vi togs emot av gårdens ägarinna Monica Virding. Monica guidade oss runt på gården både inomhus och utomhus. Gården gör verkligen skäl för namnet och bjöd på många härliga och kreativa intryck. Den guidade turen avslutades inne i ateljén där Monica hade förberett för en del kreativa uppgifter.

Vårt första uppdrag blev att tillverka en krok i tråtteknik, också kallad luffarslörd.

FOTO BROTTSOFFERJOURNEN LULEÅ

Vittnesstöden i Haparanda, Kalix och Luleå fick lära sig luffarslörd.

Efter en god lunch gav Monica oss nästa uppdrag, nämligen att tillverka en ängel i samma teknik. Alla femton deltagare gick in för uppgiften med stor kreativitet och koncentration. När vi avslutade dagen hade alla med sig ett minne från utflykten att pryda sitt hem med.

Eva Forsberg och Ingri Vestin avslutade med att tacka alla för fina insatser och önska alla en trevlig sommar!

BROTTSOFFERJOURNEN LULEÅ

Jourerna berättar

Vårmiddag med volontärer och medlemmar

Brottsofferjouren Uppsala-Knivsta-Håbo hade sin årliga vårmiddag den 21 maj. För att fira in våren tillsammans med alla aktiva inom jouren och tillsammans med jourens medlemmar bjöds det under kvällen på god mat och trevligt sällskap. Under kvällen hedrades Carin Bergh-Wihed för att hon varit aktiv på ett föredömligt och värdefullt sätt inom jouren i fem år, som styrelseledamot och i valberedningen.

Jouren passade även på att tacka avgående samordnaren Siv Persson för hennes arbete och väldigt fina insats.

Ett stort tack till Länsförsäkringar i Uppsala som återigen lånade ut sina fina lokaler.

BROTTSOFFERJOUREN UPPSALA-KNIVSTA-HÅBO

Uppsala-Knivsta-Håbo välkomnar stödsökande från Älvkarleby

Med anledning av att Brottsofferjouren Norduppland tyvärr tvingades lägga ned sin verksamhet i december 2014 stöttar nu Brottsofferjouren i Uppsala även Älvkarleby kommuns invånare.

Jouren har även förhoppningar om att Östhammar och Tierps kommuner ska besvara vår ansökan med positivt besked då vi inte vill se att någon kommun står utan stöd för sina brottsutsatta. Jouren är också glad över det faktum att Knivsta kommun beviljat bidrag för nästkommande tre år. Även Uppsala kommun beviljade jouren bidrag för åren 2015-2017.

BROTTSOFFERJOUREN UPPSALA-KNIVSTA-HÅBO

Jour deltog på alkoholfri festival

Fett mé Kärlek är en drog- och alkoholfri skolavslutningsfestival som anordnas årligen av Fritidsgårdarna i Uppsala.

Brottsofferjouren Uppsala och många andra föreningar brukar varje år delta för att ha roligt tillsammans med alla sommarsugna ungdomar.

För att göra kvällen så bra som möjligt så delade vi från Brottsofferjouren ut godis och självlysande armband. Vi hade också tagit med oss ett spel som skapade många skratt från dem som provade på att spela med oss.

BROTTSOFFERJOUREN UPPSALA-KNIVSTA-HÅBO

Brottsofferjouren Uppsala delade ut godis och armband till ungdomar på festival.

FOTO: BROTTSOFFERJOUREN I UPPSALA-KNIVSTA-HÅBO

Utbildningsdag om minnespsykologi

Den 2 juni anordnade Brottsofferjouren Uppsala en utbildningsdag i minnespsykologi och brottsutsattas reaktioner och behov.

Syftet med utbildningen var att ge de som möter brottsdrabbade i sitt ideella uppdrag eller i sitt yrke fördjupade kunskaper om konsekvenserna av brott och brottsdrabbades behov.

Utbildningen leddes av Peter Strandell från Stiftelsen Tryggare Sverige och deltog gjorde totalt 24 personer från Brottsofferjourerna Uppsala och Enköping, Kvinnojouren i Uppsala och Tierp, yrkesverksamma inom Stödcentrum för unga brottsutsatta, Barnahus i Uppsala, Frälsningsarmén och personliga ombud.

BROTTSOFFERJOUREN UPPSALA-KNIVSTA-HÅBO

Brottsofferjouren Motala-Vadstenas grundare firades

Birgitta Nimberger var med och grundade Brottsofferjouren Motala-Vadstena. I april firades hon med blommor och hedersdiplom för utomordentliga insatser i jouren. Hon har under tjugo år bland annat verkat som stödperson och styrelsemedlem.

BROTTSOFFERJOUREN MOTALA-VADSTENA

Ny ordförande i Trollhättan-Lilla Edet

Ingeborg Lantz är ny ordförande för Brottsofferjouren Trollhättan-Lilla Edet. Hon vill göra organisationen till ett välkänt begrepp, utöka samarbetet med andra föreningar och få in mer pengar till verksamheten.

Fakta om Ingeborg Lantz

Familj: Sambo (som är polis), tre egna barn (äldsta dottern är också polis) och två bonusbarn, alla utflugna. Tre hundar, tre katter och två kaniner.

Bor: I en idyll helt utan insyn omgiven av blommor, buskar och träd inte alls långt från Trollhättans centrum.

Jobbar: På Länsförsäkringar, där hon tillsammans med en kollega utreder oklara försäkringsfall, dvs. bedrägerier, i gamla Älvsborgs län, från Sjuhäradsbygden i söder till nordligaste Dalsland.

Ingeborg Lantz är född i Trollhättan, där mamman var sjuksköterska och pappan hade järnaffär. Hon beskriver sig själv som öppen, social, lyhörd, stark, envis och orädd, vilket måste vara perfekta egenskaper för en ordförande inom Brottsofferjouren.

Socialt engagemang går som en röd tråd genom Ingeborgs liv. Redan som barn var hon tuff och orädd och värnade om de svagare.

– Jag tog ofta folk i försvar och gick emellan vid bråk.

Längre fram i livet har hon engagerat sig i både föreningsliv och politik. En period var hon sekreterare i Brottsofferjourens styrelse.

Hennes tre hundar är hennes stora fritidsintresse och hon har alltid varit djurintresserad, berättar hon. Som liten tjuvade hon och lillebrorsan om att få en häst eller hund, men det blev inte så.

– Han fick en rosenhövdad papegoja, som älskade att nappa till sig folks glasögon. Och jag fick två hamstrar, varav den ena rymde genom ett hål och rasslade runt i trossbotten.

Många i Ingeborgs familj har arbetat inom sjukvården och hon själv var inställd på att hon skulle gå samma väg. Men när hon sommarjobbade på Trollhättans lasarett, blev hon två gånger utskäld för att hon pratade med patienterna.

– De ville att jag i stället skulle vika

handdukar i ett förråd som redan var fullt av vikta handdukar.

Nej, sjukvården var inget för Ingeborg, konstaterade hon. I stället sökte hon, utan föräldrarnas vetskap, till Polishögskolan i Stockholm. Och hon berättade ingenting förrän hon fick besked att hon kommit in och stod i begrepp att ge sig i väg. 1982 blev hon polis i Trollhättan efter en kortare period i Alingsås. Hon sökte som hundförare och till trafikpolisen för att få köra motorcykel. Men möttes av: ”Lilla vän, fattar du hur tung en motorcykel är. Du måste ju själv kunna lyfta upp den om den går omkull.”

Hundförare var heller inte att tänka på för en kvinna i fertil ålder.

– Man kunde inte låta en utbildad hund bara gå medan föraren var barnledig.

I stället ägnade Ingeborg mycket tid åt grannsamverkan mot brott och åt kommunens samverkan mot droger. I mitten av 90-talet blev hon närpolis i Trollhättans utsatta områden, vilket hon trivdes med.

– Men det var ont om folk på ordningen, så vi kommenderades dit.

I samband med sjukskrivning för en bruten fotled, blev hon ombedd att söka ett ledigt jobb på Länsförsäkringar. Och på den vägen är det.

– Jag vantrivdes inte som polis men det var riktigt att göra något nytt.

BROTTSOFFERJOUREN TROLLHÄTTAN-LILLA EDET
LISBETH BENGTSSON

Jour deltog på marknad

Brottsofferjouren Trollhättan-Lilla Edet medverkade på marknaden Hela Kronan Gungar på Kristi Himmelsfärdsdag.

Marknaden med härlig musik, uppträdanden och god mat, hölls även i år i Trollhättans invandrartäta område, Kronogården.

Det märktes att många var oroliga på grund av den omskakande händelsen ett par dagar innan, då någon sköt skarpt rakt in i en butik vid Kronogårds torg. Lyckligtvis blev inte någon allvarligt skadad vid händelsen. Dagen efter marknaden höll Brottsofferjouren öppet i sin lokal för att ta emot människor som behövde stöd och tröst.

BROTTSOFFERJOUREN TROLLHÄTTAN-LILLA EDET

Massiv utbildningsinsats för region Gävleborg

Våldsutsatta och missbrukande kvinnor, den nya polisorganisationen och hedersrelaterat våld var i centrum när region Gävleborg ordnade utbildningsdagar för sina jourer.

Den 17–18 april 2015 hölls utbildning för stödpersoner och vittnesstöd vid brottsofferjourerna i Region Gävleborg på Best Western Hotell i Söderhamn.

Utbildningsdagarna inleddes med att Lea Fare från Qjouren Stockholm – en kvinnojour – föreläste om den situation som våldsutsatta kvinnor med missbruksproblem har i dagens samhälle. Lea Fare underströk att alla har rätt till skydd oavsett bakgrund och livssituation. Qjouren har inte något krav på drogfrihet för att ge hjälp och stöd åt de våldsutsatta kvinnorna. Enligt socialtjänstlagen ska personer som utsatts för brott få stöd och hjälp. Socialtjänsten ska ge våldsutsatta kvinnor skyddat boende, hänvisning till kvinnojour etcetera.

En studie från 2005 visar att bland missbrukande kvinnor uppgår 92 procent att de någon gång i vuxen ålder utsatts för våld – fysiskt, psykiskt eller sexuellt.

Kursdagen avslutades med att Polisområde Gävleborg, representerade av polisområdeschefen Lise-Lotte Ström och kommissarierna Rolf Ångström och Richard Nilsson, informerade om den nya Polisorganisationen.

Lise-Lotte Ström berättade att Polisområde Gävleborg är uppdelat i två lokalpolisområden; Hälsingland och Gästrikland. Huvudort i Gästrikland är Gävle och i Hälsingland är det Bollnäs.

Hon sade vidare att Polisen nu har inlett medborgardialog med de tio kommunerna i länet. Dialogen ska avslutas med ett medborgarlöfte från Polisens sida med varje kommun och att det ska inrättas en kommunpolis.

Richard Nilsson gav exempel på anmälningar där Polisen är förundersökningsledare och kan genomföra förundersökningsbegränsningar. En livlig diskussion kom igång och man frågade sig om Polisen tar tillräcklig hänsyn till målsäganden när en förundersökning läggs ned.

Dag två föreläste Iman Hussein från Nationella Kompetensteamet, Länsstyrelsen i Östergötland, om hedersrelaterat våld och förtryck av främst kvinnor, könsstymning och barns tvångsäktenskap.

Iman Hussein berättade inledningsvis om en undersökning som gjorts 2009 där det kommit fram att 70 000 invandrarungdomar i åldern 16–25 år upplever hedersrelaterat tvång beträffande deras val av partner. 8 500 invandrarungdomar känner oro inför valet.

Ungdomar, i huvudsak flickor, utsätts för daglig kontroll av sina föräldrar och släktingar; frihetsinskränkningar, förtryck, hot, våld, misshandel och dödshot, som i värsta fall kan leda till självmord eller hedersmord.

Fem hedersrelaterade mord är kända i Sverige sedan 1999. Iman Hussein

gav en bakgrund till samtliga mord och känslan var stark bland åhörarna att om myndighetspersonerna hade haft kunskap om vad hedersrelaterat våld innebar, hade liv kunnat räddas.

Lagstiftningen har skärpts. Den 1 juli 2014 fick barn ett stärkt skydd mot tvångs- och barnäktenskap. Det innebär exempelvis att dispensmöjlighet vid barnäktenskap slopas, att tvångsäktenskap inte kan godkännas i efterhand och att kraven på samfundens vigselrätt skärpts.

Föreläsningen avslutades med en redogörelse över hur könsstymning utförs. Det var en skrämmande del av föreläsningen. Stymningen gör att kvinnorna får ett livslångt lidande, i många fall svårigheter vid mens, uriner, samlag och barnfödande.

Nationella Kompetensteamet har fått ett regeringsuppdrag att inrätta en Nationell Stödtelefon. Där ges råd till enskilda och myndigheter beträffande hedersrelaterade brott.

Sammantaget var det två lärorika dagar.

Vår studiesekreterare Bengt Höglund hade lyckats engagera förstklassiga föreläsare. Efter föreläsningen om hedersrelaterat våld var åhörarna djupt tagna. Samtliga deltagare var överens om vikten av att på olika sätt arbeta vidare med dessa frågor.

BROTTSOFFERJOURERNAS REGIONFÖRBUND GÄVLEBORG
STURE HOFVENSTAM, INFORMATIONANSVARIG

Läs mer om

Qjouren på www.qjouren.se,
telefon 0200-22 90 90.
Nationell kompetensteamets stödtelefon,
telefon 010-2235760.

Brottsofferjourerna

Lokala brottsofferjourer

De lokala brottsofferjourerna ger stöd till brottsoffer, anhöriga och vittnen. Här finner du kontaktuppgifter till din närmaste jour.

För postadresser se www.brottsofferjouren.se.

Telefoncentral

Brottsofferjourenas Telefoncentral nås på **0200-21 20 19** och hjälper till att förmedla kontakt till alla lokala brottsofferjourer i Sverige.

Stöd på eget språk

För stöd på eget språk fyll i kontaktformulär på www.brottsofferjouren.se eller ring 0200-21 20 19.

Brottsofferjouren Sveriges kansli

Brottsofferjouren Sveriges kansli når du på 08-644 88 00 eller info@brottsofferjouren.se.

Brottsofferjouren Sveriges styrelse

Brottsofferjouren Sveriges styrelse nås via styrelsen@boj.se.

Läs mer

Läs mer om Brottsofferjouren på www.brottsofferjouren.se.

BLEKINGE LÄN

Blekinge

Karlshamn, Karlskrona, Olofström, Ronneby, Sölvesborg
Karlskrona: 0455-822 80
Karlshamn: 0454-192 92
Ronneby: 0457-177 74
Sölvesborg: 0456-144 10
info@blekinge.boj.se
www.blekinge.boj.se

DALARNAS LÄN

Avesta-Hedemora

0225-77 45 77
070-627 90 17
info@avesta-hmora.boj.se
www.avesta-hmora.boj.se

Leksand-Rättvik

0247-133 21
info@leksand-rattvik.boj.se

Mellersta Dalarna

Borlänge, Falun, Gagnef, Ludvika, Smedjebacken, Säter
0243-143 71
070-625 65 80
info@borlange.boj.se
www.borlange.boj.se

Mora-Orsa-Älvdalen

Malung, Vansbro
0250-181 68
info@mora.boj.se
www.mora.boj.se

GOTLANDS LÄN

Stockholm-Gotland

Huvudkansli
08-120 542 40
info@stockholm-gotland.boj.se
www.stockholm-gotland.boj.se
www.facebook.com/bojstockholmgotland

Gotland

0498-65 58 00
gotland@boj-stockholm-gotland.se

GÄVLEBORGS LÄN

Bollnäs-Ovanåker

0278-247 02
info@bollnas-ovanaker.boj.se
www.bollnas.boj.se

Gästrik Västra

Hofors, Ockelbo, Sandviken,
026-25 90 00
070-696 58 24
info@gastrike.boj.se

Gävle

026-10 55 77
070-570 32 10
info@gavle.boj.se
www.gavle.boj.se

Hudiksvall-Nordanstig

0650-100 20
info@hudiksvall.boj.se

Ljusdal

0651-101 01
0730-753 036
info@ljusdal.boj.se

Söderhamn

0270-101 21
070-526 64 03
boj.soderhamn@telia.com

HALLANDS LÄN

Falkenberg

0346-587 87
info@falkenberg.boj.se

Kungsbacka

0300-83 48 40
info@kungsbacka.boj.se

Södra Halland

Halmstad, Hylte, Laholm
035-12 48 24
035-12 48 43
boj.halmstad@telia.com

Varberg

0340-67 65 01
info@varberg.boj.se

JÄMTLANDS LÄN

Jämtland

Berg, Bräcke, Härjedalen, Krokom, Ragunda, Strömsund, Åre, Östersund
063-51 24 00
073-801 45 64
info@jamtland.boj.se
www.jamtland.boj.se

JÖNKÖPINGS LÄN

Högländskommunerna

Aneby, Eksjö, Nässjö, Sävsjö, Tranås, Vetlanda
0381-138 55
info@hoglandskommunerna.boj.se

Jönköping

Habo, Jönköping, Mullsjö
036-10 76 40
info@jonkoping.boj.se
www.jonkoping.boj.se

Småland West

Gislaved, Gnosjö, Vaggeryd, Värnamo
0370-158 77
info@smalandwest.boj.se
www.smalandwest.boj.se

KALMAR LÄN

Oskarshamn-Mönsterås-Högsby

0491-176 00
info@oskarshamn.boj.se
www.oskarshamn.boj.se

Södra Kalmar Län

Borgholm, Emmaboda, Kalmar, Mörbylånga, Nybro, Torsås
0480-880 85
info@kalmar.boj.se
www.kalmar.boj.se

Vimmerby-Hultsfred

Hultsfred, Vimmerby, Västervik
0495-128 18
info@hultsfred.boj.se

KRONOBERGS LÄN

Sunnerbo

Ljungby, Markaryd
Ljungby: 0372-145 21
Strömsnäsbruk: 0433-719 25
info@sunnerbo.boj.se
www.sunnerbo.boj.se

Växjö

Alvesta, Lessebo, Tingsryd, Uppvidinge, Växjö
0470-456 94
info@vaxjo.boj.se
www.vaxjo.boj.se

Älmhult

0476-169 31
info@almhult.boj.se

NORRBOTTENS LÄN

Boden

0921-124 44
info@boden.boj.se
www.boden.boj.se

Luleå

0920-104 13
info@lulea.boj.se
www.lulea.boj.se

Piteå-Älvdals

Arvidsjaur, Arjeplog, Piteå, Älvsbyn
0911-181 81

SKÅNE LÄN

Helsingborg-Höganäs-Bjuv

042-13 37 00
info@helsingborg.boj.se
www.helsingborg.boj.se

Hässleholm-Osby-Perstorp

0451-127 17
info@hassleholm.boj.se

Landskrona-Svalöv

0418-43 61 71
info@landskrona.boj.se

Mellersta Skåne

Eslöv, Hörby, Höör, Kävlinge, Lomma, Lund, Staffanstorps
046-32 32 98
info@mस्कane.boj.se
www.mस्कane.boj.se

Nordöstra Skåne

Bromölla, Kristianstad, Östra Göinge
044-12 17 33
info@noskane.boj.se

Söderslätt

Svedala, Trelleborg, Vellinge
0410-103 70
info@soderslatt.boj.se
www.soderslatt.boj.se

Brottsoffer- och kvinnojourer Sydöstra Skåne

Sjöbo, Skurup, Ystad
0411-783 77
info@brottsoffer-kvinnojouren.se
www.brottsoffer-kvinnojouren.se

Ängelholm

Båstad, Klippan, Åstorp, Ängelholm, Örkelljunga
0431-143 00
info@engelholm.boj.se
www.engelholm.boj.se

Österlen

Simrishamn, Tomelilla
0417-123 12
info@osterlen.boj.se
www.osterlen.boj.se

Brottsofferjourerna

STOCKHOLMS LÄN

Haninge-Nynäshamn
08-777 85 00
info@haninge.boj.se
www.haninge.boj.se

Huddinge-Botkyrka
08-710 01 02
070-772 01 02
info@h-b.boj.se

Innerstaden-Lidingö
*Lidingö, Stockholms stadsdelar:
Norrmalm, Östermalm,
Kungsholmen, Södermalm*
08-612 21 21
innerstaden-lidingo@boj-
stockholm-gotland.se

Nacka-Tyresö-Värmdö
08-466 91 66
boj.ntv@telia.com
www.ntvboj.se

Norrort
*Järfälla, Sigtuna, Sollentuna,
Upplands Väsby, Upplands-Bro*
08-591 272 00
norrort@boj-stockholm-
gotland.se

Norrhälje
0176-571 81
info@norrhalje.boj.se

Spånga-Kista
08-36 44 99
info@spanga-kista.boj.se
www.spanga-kista.boj.se

Stockholm-Gotland
Huvudkansli
08-120 542 40
info@stockholm-gotland.boj.se
www.stockholm-gotland.boj.se
www.facebook.com/
bojstockholmgotland

**Brottsoffer-,
kvinno- och tjejjourer**
Södertälje
Salem, Södertälje
08-550 147 34
070-494 68 75
info@sodertalje.boj.se
www.sodertalje.boj.se

Södra Roslagen
*Danderyd, Täby, Vallentuna,
Vaxholm, Österåker*
08-768 83 82
info@sodraroslagen.boj.se

Södra Stockholm
08-604 19 50
info@farsta.boj.se
www.farsta.boj.se

Västerort
*Stockholm västerort, Ekerö,
Solna, Sundbyberg*
08-89 70 00
info@vasterort.boj.se
www.vasterort.boj.se

SÖDERMANLANDS LÄN

Eskilstuna
016-12 62 10
info@eskilstuna.boj.se
www.eskilstuna.boj.se

**Katrineholm-
Flen-Vingåker**
0150-780 17
info@katrineholm.boj.se
www.katrineholm.boj.se

Strängnäs
0152-176 00
info@strangnas.boj.se

Östra Sörmland
*Gnesta, Nyköping,
Oxelösund, Trosa*
0155-28 62 20
info@o-sormland.boj.se
www.ostrasormland.boj.se

UPPSALA LÄN

Enköping
Enköping
0171-262 06
info@enkoping.boj.se
www.enkoping.boj.se

Uppsala
*Uppsala, Knivsta, Häbo,
Ålvsjö, Alvsjö och Östhammar*
018-10 65 00
info@ uppsala.boj.se
www. uppsala.boj.se

VÄRMLANDS LÄN

Värmland
*Forshaga, Grums, Hagfors,
Hammarö, Karlstad, Kil,
Munkfors, Sunne, Säffle, Torsby*
054-18 28 88
info@varmland.boj.se
www.varmland.boj.se

Västra Värmland
Arvika, Eda, Årjäng
0570-104 54
info@vvarmland.boj.se

Östra Värmland
Filipstad, Kristinehamn, Storfors
0550-122 20
info@ostravarmland.boj.se
www.ostravarmland.boj.se

VÄSTERBOTTENS LÄN

Dorotea
0942-100 93
info@dorotea.boj.se

Lycksele
Lycksele, Storuman, Sorsele
0730-77 73 03
info@lycksele.boj.se

Skellefteå
Malå, Norsjö, Skellefteå
0910-70 18 20
boj.skelleftea@gmail.com

Umeå
*Bjurholm, Nordmaling,
Robertsfors, Umeå, Vindeln,
Vännäs, Åsle*
010-568 23 73
info@umea.boj.se
www.umea.boj.se

Vilhelmina
070-204 75 53
brottsofferjourer@
vilhelmina.se

VÄSTERNORRLANDS LÄN

Härnösand
0611-177 80
info@harnosand.boj.se
www.harnosand.boj.se

Kramfors
0612-137 96
info@kramfors.boj.se

Sollefteå
0620-170 07
info@solleftea.boj.se
www.solleftea.boj.se

Sundsvall-Medelpad
Sundsvall, Timrå, Ånge
0200-21 20 19
info@sundsvall.boj.se
www.sundsvall.boj.se

Örnsköldsvik
0200-21 20 19
info@ornskoldsvik.boj.se
www.ornskoldsvik.boj.se

VÄSTMANLANDS LÄN

**Hallstahammar-
Surahammar**
0220-173 37
info@hallstahammar.boj.se
www.hallstahammar.boj.se

Västra Mälardalen
Arboga, Kungsör, Köping
0221-200 91
info@vmlardalen.boj.se
www.vmlardalen.boj.se

Sala-Heby
0224-864 40
info@sala-heby.boj.se
www.sala-heby.boj.se

Västerås
*Fagersta, Norberg,
Skinskatteberg, Västerås*
021-41 32 60
info@vasteras.boj.se
www.vasteras.boj.se
Stödcentrum för Unga
Västerås: 010-567 63 25
stodcentrum@vasteras.boj.se

VÄSTRA GÖTALANDS LÄN

Ale
0303-33 06 44
info@ale.boj.se

**Alingsås-Lerum-
Värgårda-Herrljunga**
0322-63 97 97
info@alingsas.boj.se

Borås
*Bollebygd, Borås, Mark,
Svenljunga, Tranemo,
Ulricehamn*
033-10 11 05
info@boras-sjuharad.boj.se
www.boras-sjuharad.boj.se

Kungälv
*Kungälv, Orust, Tjörn,
Stenungsund*
0303-177 09
info@kungalv.boj.se
www.kungalv.boj.se

Mölnadal-Härryda
*Mölnadal, Härryda, Göteborg,
Partille*
031-27 02 21
info@molndal-harryda.boj.se
www.molndal-harryda.boj.se

Strömstad-Tanum
0703-31 81 89
info@stromstad.boj.se
www.stromstad.boj.se

Trollhättan-Lilla Edet
0520-805 14
072-907 08 21
Vittnesstöd: 073-905 50 85
info@trollhattan.boj.se
www.trollhattan.boj.se

**Uddevalla-Munkedal-
Lysekil-Sotenäs**
0522-151 31
Vittnesstöd: 070-240 39 65

Vänersborg-Dalsland
*Bengtstors, Dals-Ed, Färgelanda,
Mellerud, Vänersborg, Ämål*
0521-147 17
0530-240 12
info@vanersborg.boj.se

Västra Skaraborg
*Essunga, Grästorp, Götene,
Lidköping, Skara, Vara*
0510-235 88
boj.vskaraborg@telia.com

Östra Skaraborg
*Falköping, Gullspång, Hjo,
Karlsborg, Mariestad, Skövde,
Tibro, Tidaholm, Töreboda*
0500-48 75 43
info@ostraskaraborg.boj.se
www.ostraskaraborg.boj.se

ÖREBRO LÄN

Sydnarke
*Askersund, Hallsberg,
Kumla, Laxå*
0582-154 24, 070-535 91 44
info@sydnarke.boj.se

Bergslagen
*Degerfors, Hällefors, Karlskoga,
Lindesberg, Ljusnarberg, Nora*
0586-576 49
info@bergslagen.boj.se
www.bergslagen.boj.se

Örebro-Lekeberg
019-12 14 44
info@orebro-lekeberg.boj.se
www.orebro.boj.se

ÖSTERGÖTLANDS LÄN

Linköping
*Kinda, Linköping, Ydre,
Åtvidaberg*
013-10 44 00
boj-linkoping@telia.com
www.boj-linkoping.se

Motala-Vadstena
0141-23 44 94
bojmo@telia.com

Sydvästra Östergötland
Boxholm, Mjölby, Ödeshög
0142-880 88
info@sv-ostergotland.boj.se

Östra Östergötland
*Finspång, Norrköping,
Söderköping, Valdemarsvik*
011-10 28 89
boj.norrkoping@telia.com
www.bojost.se